

Blockupy 2015

του Γιάννη Μηλιού¹

Στην *Επιστήμη της Λογικής* ο Georg Friedrich Hegel υποστήριξε ότι σε πολλές περιπτώσεις «η μεταβολή της ύπαρξης δεν περιλαμβάνει απλώς τη μετάβαση από ένα μέγεθος σε ένα άλλο, αλλά επίσης τη μετάβαση, μέσα από ένα απότομο άλμα, σε ένα [...] ποιοτικώς διαφορετικό πράγμα». Η προσέγγιση αυτή, που ενέπνευσε πολλαπλώς τον Φρίντριχ Ένγκελς, ενώ ταυτόχρονα τροφοδότησε τη «διαλεκτική» ενός σχηματικού-δογματικού μαρξισμού, μοιάζει πολύ συχνά να αντιστοιχεί στην επιφάνεια των πραγμάτων, δηλαδή στον τρόπο με τον οποίο εκδηλώνονται στο άμεσα ορατό πεδίο οι πολλαπλές αντιφάσεις ενός περίπλοκου συστήματος.

Το κίνημα Blockupy στη Γερμανία πραγματοποίησε φέτος ένα τέτοιο ποιοτικό άλμα. Πριν μιλήσουμε για αυτό, αξίζει να μείνουμε για λίγο στην ιστορία του.

Οι διαδηλώσεις «αποκλεισμού» ενός χώρου στη Γερμανία αρχίζουν ήδη τη δεκαετία του 1980, ως κινήματα κατά της πυρηνικής ενέργειας και ταυτόχρονα ως αντιφασιστικές κινητοποιήσεις. Οι αντιφασιστικές «περικυκλώσεις» παίρνουν το 2012 ιδιαίτερα μαζική μορφή, με τον αποκλεισμό από δημοκράτες διαδηλωτές των πορειών του νεοναζιστικού κόμματος NPD στη Δρέσδη και την Ερφούρτη.

Ταυτόχρονα, την ίδια χρονιά (2012) το κίνημα των «περικυκλώσεων» διευρύνεται. Από τον Φεβρουάριο, στόχος συμβολικής «περικύκλωσης» γίνεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στη Φραγκφούρτη. Με τον τρόπο αυτό δηλώνεται ότι την ευθύνη για την κρίση στην Ευρωζώνη έχουν οι νεοφιλελεύθερες περιοριστικές πολιτικές λιτότητας που ασκούνται στο επίπεδο ολόκληρης της Ένωσης, βασικός «σχεδιαστής» των οποίων είναι, πέρα από τις κυβερνήσεις, η ίδια η ΕΚΤ. Επιπλέον, το Blockupy στη Φραγκφούρτη παίρνει ένα χαρακτήρα πολύ ευρύτερων εκδηλώσεων, με συζητήσεις ολομέλειας (στις οποίες συμμετέχουν πολλές εκατοντάδες κόσμου), εργαστήρια, προβολές, εκθέσεις κλπ.

Στις εκδηλώσεις του Blockupy 2014 (20-23 Νοεμβρίου) το κέντρο του ενδιαφέροντος των συζητήσεων ήταν στραμμένο στην Ελλάδα, λόγω της επικείμενης εκλογικής νίκης της Αριστεράς. Για το λόγο αυτό, από τους πέντε προσκεκλημένους εισηγητές στις συζητήσεις ολομέλειας οι δύο ήταν Έλληνες (Κώστας Δουζίνας και Γιάννης Μηλιός) και η τρίτη ήταν η ελληνικής καταγωγής βουλευτίνα της SPD στο κρατίδιο της Έσης Andrea Ypsilanti.

Η φετινή συνάντηση του κινήματος Blockupy, με την περικύκλωση του νεόκτιστου ουρανοξύστη της ΕΚΤ, αποτέλεσε κεντρικό πολιτικό συμβάν για τη Γερμανία. Στη Φραγκφούρτη έφτασαν διαδηλωτές από 39 πόλεις και το απόγευμα της Τετάρτης 18/3 συγκεντρώθηκαν ειρηνικά στο κέντρο της πόλης τουλάχιστον εικοσιπέντε χιλιάδες άνθρωποι. Η φράση «*Δεν είναι οι Έλληνες, είναι ο καπιταλισμός ηλίθιε!*» αποτέλεσε το κεντρικό σύνθημα της διαδήλωσης. Οι μεγαλύτερες από τις οργανώσεις που υποστηρίζουν τη συμμαχία Blockupy είναι το αριστερό κόμμα Die Linke και το εναλλακτικό δίκτυο Attac. Εντούτοις, στη διαδήλωση κυριαρχούσε η παρουσία νέων ανθρώπων, που δεν εντάσσονταν στα μπλοκ οποιασδήποτε οργάνωσης.

Η Ομοσπονδία Γερμανικών Συνδικάτων (DGB) έλαβε μέρος στις διαδηλώσεις με ξεχωριστή συγκέντρωση το πρωί της Τετάρτης 18/3, στην οποία συμμετείχαν τουλάχιστον τρεις χιλιάδες άτομα. Ο αριθμός αυτός θεωρήθηκε υπερβολικά μεγάλος, δεδομένου αφενός ότι δεν είχε προκηρυχθεί απεργία και αφετέρου ότι ήταν κυρίαρχη και πάλι η παρουσία νέων ανθρώπων. Σε ανάλογες περιπτώσεις, οι διαδηλώσεις της

¹ Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο ΕΜΠ και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΣΥΡΙΖΑ.

GDB δεν συγκέντρωναν πάνω από λίγες εκατοντάδες συνδικαλιστικών στελεχών και συνταξιούχων.

Το πρωί της Τετάρτης έλαβε επίσης χώρα η «παράνομη» διαδήλωση έξι χιλιάδων ατόμων, νέων και πάλι στην πλειοψηφία τους, στην οποία εκτυλίχθηκαν βίαιες συγκρούσεις με την αστυνομία, τραυματισμοί, εμπρησμοί και εκατοντάδες συλλήψεις. Οι εκπρόσωποι του Blockupy πήραν σαφείς αποστάσεις από τα επεισόδια, τονίζοντας όμως και τα εξής: «Όταν μιλάμε για βία, πρέπει πρώτα απ' όλα να μιλήσουμε για τη θανατηφόρα, υπαρξιακή βία που ασκείται στους ανθρώπους στην Ελλάδα».

Η εργασιακή και κοινωνική ανασφάλεια αυξάνει με καλπάζοντες ρυθμούς στη Γερμανία, κυρίως μεταξύ των νέων. Το 23% των εργαζομένων είναι χαμηλόμισθοι, δηλαδή αμείβονται με λιγότερο από τα 2/3 του λεγόμενου μέσου μισθού. 1,15 εκατομμύρια έχουν ωρομίσθιο κάτω από πέντε ευρώ μικτά, ενώ 5,8 εκατομμύρια εργαζόμενοι έχουν μικτό ωρομίσθιο κάτω από 8,5 ευρώ μικτά, που αντιστοιχεί στον πρόσφατα ψηφισμένο κατώτατο μισθό. Σχεδόν οι μισοί συνταξιούχοι αμείβονται με λιγότερο από 700 ευρώ το μήνα. Οι κινητοποιήσεις της συμμαχίας Blockupy έδειξαν ότι η κατάσταση αυτή δεν είναι πλέον ανεκτή για μια σημαντική μερίδα της κοινωνίας.